MEDIERÅDET FOR BØRN & UNGE

’Hvad stoler du på?’; baggrundspapir til lærere

Medierådet for Børn og Unge har udarbejdet aktiviteten ’Hvad stoler du på?’, som du kan bruge til at styrke elevernes mediekundskaber. Aktiviteten sætter fokus på mediernes rolle i samfundet og giver eleverne en fælles forståelsesramme.

Dette baggrundspapir kan du læse, inden I laver aktiviteten, så du har styr på kontekst og begreber, inden I sammen drøfter de fem cases.

Hvad er mediekundskaber?

Mediekundskaber er de kompetencer og den viden, der gør os i stand til at bruge medier på en tryg, kritisk og ansvarlig måde.

Det betyder, at man:

- Kan skelne mellem redaktionelle medier (avis, tv-nyheder, radio) og andre informationskilder (fx posts fra influencere på sociale medier og information fra chatbots).
- Forstår, hvordan nyheder og indhold bliver produceret, udvalgt og formidlet på tværs af forskellige typer af medier.
- Ved, at medier både kan informere, underholde og påvirke vores holdninger.
- Kritisk kan vurdere, om indhold er pålideligt eller ej, fx om noget er markedsføring, politisk motiveret, AI-genereret eller misinformation.

Mediekundskaber handler med andre ord om kildekritik, viden om mediernes demokratiske rolle og en forståelse af ytringsfrihed og pressefrihed.

Hvorfor er det særligt vigtigt for børn og unge?

Sociale medier er i dag en af de mest populære nyhedskilder for mange unge, men tilliden til indholdet på sociale medier er lav, også blandt de unge selv. Selvom mange unge anerkender, at sociale medier giver flere mennesker mulighed for at dele deres meninger, er de skeptiske over for, om indholdet kan stoles på, og om det giver et retvisende billede af aktuelle begivenheder *(kilde: Nordic Media Literacy Survey 2026, Medierådet for Børn og Unge m.fl.)*

Det kan være svært at skelne sandt fra falsk. De fleste unge er stødt på information, de mistænkte for at være falsk. Kun en ud af fem unge finder det nemt eller meget nemt at vurdere, om information er ægte. Og ca. en ud af fire unge (9-15 år) siger, at de holder sig helt væk fra nyheder *(kilde: Nordic Media Literacy Survey 2026, Medierådet for Børn og Unge m.fl.)*.

Medierne og demokratiet

Redaktionelle nyhedsmedier spiller en helt central rolle i et demokrati. De informerer borgerne, sætter dagsordenen og holder de magtfulde ansvarlige. Men den rolle er under pres:

- Mediebrugernes relation til redaktionelle medier svækkes, når nyheder distribueres som enkelthistorier via sociale medier og algoritmestyrede feeds.
- AI gør det nemmere at producere falsk, men troværdigt udseende indhold, og det skaber generel usikkerhed om, hvad man kan stole på.

Stærke mediekundskaber er en forudsætning for et velfungerende demokrati. Uden evnen til at navigere kritisk i medielandskabet risikerer vi som samfund at miste den fælles samtale og den tillid til hinanden, der binder demokratiet sammen.

Fire begreber du kan bruge i din undervisning

Nedenfor finder du fire korte definitioner af centrale begreber, som bruges i 'Hvad stoler du på?' Vi anbefaler, at du bruger dem i din indledning til eleverne. Det sikrer en fælles forståelse og en ensartet brug af begreber fra start.

Hvad er en nyhed?

En nyhed er en aktuel historie om noget, der er væsentligt for samfundet at vide. Den er baseret på fakta og citater fra kilder, ikke på journalistens egne meninger.

Hvad er et redaktionelt medie?

Et redaktionelt medie – fx DR, TV 2 eller en avis – er et medie, hvor professionelle journalister og redaktører faktatjekker og vurderer indhold, før det bliver udgivet. Hvis et redaktionelt medie ikke lever op til sit ansvar, kan det anmeldes til Pressenævnet.

MEDIERÅDET
FOR BØRN & UNGE

Hvad er et socialt medie?

Et socialt medie – fx TikTok, Instagram eller Snapchat – er en digital platform, hvor alle kan dele indhold med andre. Der er ingen redaktør, der har ansvar for indholdet, og alle kan skrive og dele hvad som helst, uden at det er faktatjekket.

Hvad er en chatbot?

En chatbot er et AI-program, der svarer på spørgsmål i en samtaleform. Den genererer svar ud fra, hvad der statistisk set giver mening at skrive, ikke ud fra menneskelig viden eller dømmekraft. Chatbots kan derfor sagtens svare noget, der lyder rigtigt, men er forkert. Chatbots kan desuden give sig ud for at være en ven, og de er designet til at fastholde brugeren så længe som muligt.

